

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

УДК 351.74:342.7-053.2(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-3-15-1>

Берендєєва Анастасія Ігорівна,

кандидат юридичних наук, доцент

(Одеський державний університет внутрішніх справ, м. Одеса)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2708-3857>

НАПРЯМИ РОБОТИ СЛУЖБИ ОСВІТНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ

У статті розглянуто напрями діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції України у закладах загальної середньої освіти. Виокремлено такі напрями роботи поліцейських Служби освітньої безпеки: профілактична діяльність; забезпечення охорони освітнього середовища; реагування на надзвичайні ситуації; реагування на випадки правопорушень та надання консультативно-методичної підтримки, що спрямовані на забезпечення безпечного освітнього середовища, запобігання правопорушенням, протидію булінгу, реагування на надзвичайні події та формування правової культури учасників освітнього процесу. Акцентовано, що їх реалізація ґрунтується на положеннях чинних нормативно-правових актів та інтегрується в загальнодержавну систему захисту прав дитини.

Ключові слова: служба освітньої безпеки, Національна поліція України, діти, захист прав дітей, профілактика, правопорушення.

Постановка проблеми. Право дитини на освіту належить до базових соціальних і культурних прав людини, що визнається універсальним і невід'ємним, а його реалізація є обов'язком держави. Це право закріплено у низці міжнародно-правових актів, зокрема у ст. 28 Конвенції ООН про права дитини, яка передбачає, що держави-учасниці визнають право дитини на освіту та вживають усіх необхідних заходів для забезпечення його поступової реалізації на основі рівних можливостей [1]. Національне законодавство України, передусім Закон України «Про освіту», деталізує відповідні зобов'язання держави щодо створення умов для доступу кожної дитини до якісної, безпечної, інклюзивної та безперервної освіти [2].

В умовах сьогодення традиційні механізми охорони публічного порядку не можуть повною мірою гарантувати комплексний захист прав учнів, адже освітній простір вимагає спеціалізованих підходів, орієнтованих на потреби дітей та особливості їхнього правового статусу. З урахуванням цього створення та розвиток Служби освітньої безпеки Національної поліції України є новим етапом у забезпеченні реалізації державної політики у сфері охорони прав дитини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тематика забезпечення безпечного освітнього середовища та діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції вже привернула значну увагу науковців і практиків у галузі адміністративного права. Так, А. Баско досліджує упровадження посади офіцера служби освітньої безпеки як ключового елемента реалізації Концепції безпеки закладів освіти, спрямованого на захист учнів, профілактику правопорушень та чітке врегулювання взаємодії поліції з органами місцевого самоврядування [3]. К.Л. Бугайчук та К.Ю. Шеремет запропонували системну характеристику правового статусу, завдань і повноважень Служби освітньої безпеки, окресливши потребу у розширенні нормативної бази та стандартизації підготовки персоналу [4]. М. Корнієнко та А. Сухарева розглянули інститут фахівця/офіцера безпеки в освітньому середовищі як елемент інституціалізації шкільної безпеки, зокрема організаційно-правові засади його діяльності [5]. Особливої уваги заслуговують методичні рекомендації «Інноваційні методики та сучасні практики в діяльності поліції щодо формування безпечного освітнього середовища для дітей», у яких авторським колективом

розглянуто правові й теоретико-методологічні засади формування безпечного освітнього середовища, окреслене коло суб'єктів його забезпечення та визначено місце поліцейських підрозділів у цій системі. Окрему увагу приділено особливостям їх взаємодії з іншими інституціями, питанням організації психологічного моніторингу ризикованої поведінки дітей, а також аналізу міжнародних стандартів і практик у сфері освітньої безпеки з перспективами їх адаптації в Україні [6].

Попередні дослідження сформували теоретичну базу, однак залишили поза увагою комплексний аналіз напрямів діяльності Служби освітньої безпеки крізь призму чинного законодавства, що актуалізує потребу в подальших наукових розвідках у цьому напрямі.

Метою статті є визначення ключових напрямів діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції України щодо забезпечення права дитини на освіту в умовах сучасних безпекових викликів.

Виклад основного матеріалу. Сферу забезпечення безпеки учнів в освітньому середовищі реалізує широке коло суб'єктів, серед яких: Міністерство освіти і науки України, Міністерство внутрішніх справ України та Національна поліція разом із її територіальними підрозділами; Державна служба України з надзвичайних ситуацій та її регіональні структури; засновники та адміністрації закладів освіти, педагогічні й інші працівники; заклади охорони здоров'я; фахівці з питань освітньої безпеки, а також органи батьківського самоврядування [6, с. 51]. Із метою реалізації державної політики у сфері формування безпечного освітнього середовища, захисту прав та законних інтересів учасників освітнього процесу, а також здійснення профілактичних заходів щодо запобігання правопорушенням та усунення загроз життю і здоров'ю дітей, у структурі Національної поліції України створено підрозділи Служби освітньої безпеки (далі – СОБ).

Для координації їхньої діяльності у центральному апараті функціонує Управління організації служби освітньої безпеки. У Положенні про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції України, затверджене Наказом Національної поліції України від 12 квітня 2024 р. № 398, визначаються його завдання, серед яких: реалізація державної політики у сфері безпечного освітнього середовища та профілактики правопорушень, моніторинг і координація діяльності підрозділів СОБ, організаційно-методичне забезпечення їхньої роботи, проведення превентивних заходів у закладах освіти, підготовка та контроль поліцейських, а також розвиток співпраці з органами влади, місцевого самоврядування, громадськими й міжнародними організаціями у сфері захисту прав дітей [4, с. 80–81]. В обласних підрозділах поліції та Департаменті патрульної поліції запроваджено організаційно-штатні зміни, що передбачають утворення СОБ за рахунок наявних вакантних посад. Поліцейські СОБ закріплюються за закладами загальної середньої освіти державної та комунальної форми власності, у яких освітній процес здійснюється в очній або змішаній формах [7]. Їхня діяльність спрямована на організацію пропускового режиму, проведення профілактичної роботи, моніторинг стану безпеки та оперативне реагування на надзвичайні ситуації чи правопорушення.

Водночас суттєву підтримку у цій сфері надають підрозділи ювенальної превенції, які, згідно з положеннями Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України, спеціалізуються на захисті прав та законних інтересів

дітей, запобіганні дитячій бездоглядності, протидії булінгу та іншим формам негативних соціальних проявів у дитячому середовищі [8]. Таким чином, взаємодія СОБ та ювенальної превенції створює інтегровану систему охорони освітнього простору, де СОБ виступають основними суб'єктами практичної реалізації завдань, а ювенальні інспектори – спеціалізованими координаторами у питаннях захисту прав дитини та профілактики правопорушень.

Ураховуючи багатогранність діяльності поліції у сфері захисту прав дітей у закладах середньої освіти, доцільно виокремити основні напрями роботи СОБ, серед яких: профілактична діяльність; забезпечення охорони освітнього середовища; реагування на надзвичайні ситуації; реагування на випадки правопорушень та надання консультативно-методичної підтримки. Зазначені напрями реалізуються поліцейськими не довільно, а в межах чітко визначених нормативних приписів. Зокрема, їхня діяльність ґрунтується на положеннях Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти [9].

Одним із ключових напрямів роботи Служби освітньої безпеки є здійснення превентивної та профілактичної діяльності, яка покликана усунути або мінімізувати загрози життю й здоров'ю учасників освітнього процесу. Поліцейські здійснюють превентивну та профілактичну діяльність із забезпечення безпечного освітнього середовища та вживають заходи, спрямовані на попередження й усунення загроз [9]. Це означає, що їхнє завдання полягає не лише у реагуванні на вже наявні порушення, а й у формуванні такого середовища, де ризики небезпечної поведінки знижено до мінімуму. Питання профілактичної діяльності Національної поліції у закладах освіти було більш детально проаналізовано у попередньому дослідженні, де акцент робився на особливостях превентивної роботи поліцейських, спрямованої на запобігання правопорушенням та формування безпечного освітнього середовища [10].

У профілактичній роботі СОБ особлива увага приділяється протидії булінгу. Поліцейські надають пропозиції до щорічного плану заходів у закладах загальної середньої освіти, беруть участь у його виконанні, залучаються до роботи комісій із розгляду конкретних випадків цькування, а також інформують школярів про правові наслідки подібної поведінки, тобто вони забезпечують своєчасне реагування на факти булінгу та інформують потерпілих осіб про їхні права і доступні соціальні послуги [9]. Таким чином, поліція діє як посередник між учнем і механізмом правового захисту, одночасно формуючи правову культуру в освітньому середовищі.

Не менш важливим елементом профілактики є запобігання негативним соціальним явищам серед дітей та підлітків. Це стосується вживання психоактивних речовин, алкоголю, тютюну, а також участі у деструктивних групах і проявів ризикованої поведінки. Поліцейські проводять бесіди, організовують інформаційні заходи для дітей і батьків, спрямовані на пояснення небезпек та юридичних наслідків таких дій. Окрім того, в Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти акцентовано на проведенні роботи із запобігання самогубствам та навмисним самошкодженням серед неповнолітніх [9]. Це свідчить про розширення пре-

вентивної функції поліції від традиційного контролю до більш комплексної соціальної підтримки й участі у збереженні психічного здоров'я дітей.

Окремим компонентом профілактичної роботи виступає інформування учнів про правила безпеки у кіберпросторі. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та зростання загроз, пов'язаних із кібербулінгом, секстингом, втягненням неповнолітніх у протиправну діяльність через мережу, поліція виконує роль інституції, яка підвищує рівень цифрової грамотності школярів. Така діяльність відповідає сучасним міжнародним стандартам безпеки дітей в Інтернеті.

Другим напрямом є безпосередня охоронна функція поліції у закладах освіти. Поліцейські СОБ здійснюють координування діяльності щодо забезпечення пропускового режиму з використанням технічних засобів (арочних або ручних металодетекторів) [9]. Це свідчить про перехід від класичної профілактики правопорушень до впровадження технологічно оснащених механізмів фізичної охорони. Зокрема, йдеться про встановлення рамок металодетекторів, перевірку учнів і відвідувачів, а також контроль за недопущенням до приміщень сторонніх осіб.

Окрім пропускового режиму, важливим завданням є регулярний огляд приміщень та територій навчальних закладів. Так, поліцейські здійснюють періодичний огляд приміщень та території закладів загальної середньої освіти на предмет виявлення сторонніх осіб, вибухонебезпечних предметів, заборонених до обігу предметів і речовин [9]. Ця діяльність має профілактичний та оперативний характер одночасно, адже дає змогу запобігти вчиненню правопорушень і забезпечити безпечні умови освітнього процесу.

Важливим аспектом є також взаємодія з адміністрацією закладів освіти та службами охорони. Поліцейські працюють у координації з керівниками закладів загальної середньої освіти, а також можуть долучатися до заходів, які проводять приватні охоронні структури, якщо ті залучені до охорони конкретного закладу. Таким чином, формується комплексна модель захисту, де СОБ відіграє роль гаранта правового порядку, а технічні засоби та інші суб'єкти охорони – додаткового бар'єра безпеки. Умови воєнного стану зумовлюють ще більшу значущість цього напрямку. Пропускний режим і фізична охорона не лише запобігають пронесенню небезпечних предметів чи проникненню сторонніх осіб, а й створюють передумови для своєчасної евакуації під час повітряних тривог або надзвичайних подій. Це накладає особливу відповідальність на СОБ, яка фактично стає сполучною ланкою між системою освіти та загальнодержавною системою безпеки.

Окремим напрямом діяльності СОБ є реагування на надзвичайні події, що можуть виникати в освітньому середовищі. В Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти прямо зазначено: «Поліцейські в межах повноважень та в порядку, визначеному законодавством, здійснюють реагування на надзвичайні події у закладах загальної середньої освіти» [9]. Йдеться про широкий спектр ситуацій – від кримінальних нападів на заклади освіти до виявлення вибухонебезпечних предметів, пожеж, техногенних аварій і надзвичайних подій воєнного характеру. У разі отримання інформації про надзвичайну подію поліцейський інформує чергову частину поліції, ДСНС, екстрену медичну допомогу, аварійні служби та керівництво закладу освіти [9]. Та-

кий алгоритм свідчить про міжвідомчу взаємодію та багатоступеневий механізм реагування, що передбачає координацію дій різних суб'єктів для мінімізації наслідків події. СОБ при цьому виступає першою ланкою реагування – тією, хто отримує сигнал і забезпечує початкову стабілізацію ситуації.

Ключовим завданням поліцейських у надзвичайних ситуаціях є організація евакуації учасників освітнього процесу. Поліцейський забезпечує контроль за виконанням евакуаційних заходів та дотриманням правопорядку [9]. Це означає, що СОБ не лише підтримує порядок, а й координує рух учнів та персоналу до безпечних зон, що особливо актуально в умовах воєнних загроз і регулярних повітряних тривог.

Для підвищення рівня безпеки у закладах освіти розроблено Порядок раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу, затверджений спільним Наказом МВС та МОН України від 18 серпня 2023 р. № 685/1013. Цим актом передбачено створення у кожному навчальному закладі спеціальної команди реагування, до складу якої входять щонайменше три працівники, відповідальні за організацію заходів із раннього оповіщення, проведення евакуації та координацію дій у разі нападу чи загрози нападу. Діяльність такої команди здійснюється на основі затвердженого алгоритму, що забезпечує уніфікованість та послідовність реагування. Одночасно начальники територіальних підрозділів Національної поліції закріплюють за конкретними освітніми установами уповноважених поліцейських і визначають кількість нарядів для оперативного реагування. У межах наданих повноважень поліцейські проводять перевірку стану укриттів, контролюють готовність закладів до можливих надзвичайних ситуацій, а також беруть участь у навчаннях і тренуваннях з евакуації учнів та педагогічного персоналу згідно з планами, затвердженими адміністраціями закладів загальної середньої освіти [11].

Важливим аспектом є також надання допомоги постраждалим. У разі правопорушення або надзвичайної події поліцейські мають обов'язок ужити заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю учасників освітнього процесу, встановлення і затримання осіб, які вчинили правопорушення, та надання домедичної допомоги [9]. Це підкреслює, що СОБ виступають не лише охоронцями, а й фактичними рятувальниками в екстремальних ситуаціях, що інтегрує їхню діяльність у загальну систему цивільного захисту.

Ще одним важливим напрямом роботи СОБ є реагування на правопорушення, які відбуваються у закладах освіти чи на їх території. В Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти зазначено, що поліцейські виявляють та припиняють адміністративні правопорушення, оформлюють матеріали у справах про адміністративні правопорушення та приймають заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення [9]. Це означає, що СОБ діють у межах повноважень адміністративної юрисдикції, забезпечуючи оперативне реагування на інциденти.

У практичному вимірі діяльність СОБ спрямована на запобігання кримінальним проявам серед неповнолітніх та захист дітей від протиправних дій із боку дорослих. Особливе значення мають виявлення фактів жорстокого поводження з дітьми та своєчасне інформування відповідних служб. Поліцейські вживають заходів стосовно притягнення до відповідальності

батьків або осіб, які їх замінюють, у разі неналежного виконання ними обов'язків щодо забезпечення життя, навчання та виховання дітей [9]. Це суттєво розширює компетенцію СОБ, оскільки вони фактично здійснюють функцію контролю за належним виконанням батьківських обов'язків.

Діяльність СОБ у сфері реагування на правопорушення має комплексний характер, адже включає як внутрішньошкільні інциденти (булінг, крадіжки, хуліганство), так і правопорушення, учинені сторонніми особами на території освітнього закладу. Це вимагає від поліцейських високого рівня професійної підготовки та здатності до оперативної взаємодії з іншими підрозділами поліції. Водночас такий підхід створює умови для швидкого втручання та усунення загроз, що підвищує довіру до поліції з боку учнів і педагогічних колективів. Таким чином, реагування на правопорушення у сфері освіти можна розглядати як діяльність, спрямовану не лише на покарання винних, а й на профілактику подальших порушень, формування правової культури та підвищення безпеки в закладі освіти загалом.

Останнім, але не менш значущим напрямом діяльності СОБ є надання консультативно-методичної допомоги учасникам освітнього процесу. Поліцейські беруть участь у підготовці пропозицій щодо поліпшення стану безпеки, виявлення причин та умов, які сприяють учиненню правопорушень, а також у складанні та оновленні паспортів безпеки закладів загальної середньої освіти [9]. Це свідчить про те, що СОБ відіграють роль не лише охоронців, а й експертів у питаннях безпеки, які допомагають закладам освіти впроваджувати ефективні механізми захисту.

Консультативна діяльність спрямована також на підвищення правової грамотності педагогічних працівників та батьків. Поліцейські надають роз'яснення з питань запобігання булінгу, кіберзагрозам, ризикованій поведінці дітей, а також інформують про алгоритми взаємодії з поліцією у кризових ситуаціях. Таким чином, вони виступають не лише як суб'єкти охорони правопорядку, а й як партнери у вихованні правосвідомої та безпечної поведінки у дітей.

Важливою є й методична функція СОБ у частині організації навчально-тренувальних заходів. Поліцейські можуть долучатися до проведення семінарів, тренінгів і навчань з евакуації учасників освітнього процесу. Завдяки цьому створюється система практичного відпрацювання навичок дій у надзвичайних ситуаціях, яка є складником національної системи цивільного захисту. Загалом консультативно-методична підтримка забезпечує не лише підвищення рівня безпеки в конкретних освітніх установах, а й сприяє формуванню загальнонаціональної моделі безпечного освітнього середовища. СОБ виступають провідниками державної політики у цій сфері, інтегруючи міжнародні стандарти, національні нормативні акти та практичні інструменти забезпечення безпеки.

Варто наголосити, що діяльність служби освітньої безпеки перебуває на етапі становлення, а отже, потребує подальшого нормативного й організаційного вдосконалення. Хоча чинна Інструкція з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення

безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти вже визначає ключові напрями роботи, практика їх реалізації свідчить про необхідність розширення повноважень та уточнення окремих завдань.

Так, попри те, що в Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища вже закріплено окремі положення, пов'язані з моніторингом стану безпеки, збором інформації про правопорушення та підготовкою пропозицій щодо їх усунення [9], ці завдання мають допоміжний характер і не утворюють цілісного напрямку. Вони фактично інтегровані у превентивну діяльність, що звужує потенціал їх реалізації та обмежує можливості поліції діяти на основі глибокого аналізу ризиків.

З огляду на це, доцільним видається виокремлення аналітико-стратегічного напрямку діяльності служби освітньої безпеки як самостійної функції. Його інституційне закріплення дало б змогу перетворити СОБ на суб'єкта не лише поточного реагування чи моніторингу, а й прогнозування, планування та стратегічного управління безпекою освітнього середовища. Це включало б: систематизацію даних про правопорушення у закладах освіти, оцінку ефективності превентивних заходів, розроблення довгострокових профілактичних програм та підготовку пропозицій для органів влади щодо оптимізації державної політики у сфері захисту прав дітей. Таким чином, формалізація цього напрямку сприяла би переходу від переважно реактивної моделі діяльності поліції у сфері освіти до проактивної, яка ґрунтується на науково обґрунтованому аналізі тенденцій і завчасному запобіганні загрозам.

Висновки. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що діяльність СОБ Національної поліції України є ключовим інституційним інструментом реалізації права дитини на освіту в умовах сучасних безпекових викликів. Правові засади функціонування СОБ визначають основні напрями роботи, серед яких – превентивна діяльність, забезпечення охорони освітнього середовища, реагування на надзвичайні події, протидія правопорушенням та надання консультативно-методичної допомоги. Ці напрями спрямовані на формування безпечного освітнього простору, зниження ризиків правопорушень, виховання правосвідомої поведінки учнів та підвищення рівня довіри до поліції як гаранта захисту прав дитини. Водночас практика функціонування СОБ демонструє наявність певних організаційних і нормативних прогалин, що потребують удосконалення.

Перспективним напрямом наукових розвідок є обґрунтування доцільності виокремлення аналітико-стратегічної функції у діяльності СОБ, яка дасть змогу перейти від переважно реактивної до проактивної моделі забезпечення безпеки в закладах освіти. Це передбачає системний збір і аналіз даних про правопорушення та загрози, оцінку ефективності превентивних заходів, розроблення довгострокових програм безпеки. Подальшого дослідження також потребують питання нормативного врегулювання взаємодії СОБ з органами місцевого самоврядування, освітніми установами та громадянським суспільством, а також адаптація української практики до міжнародних стандартів захисту прав дитини у сфері освіти.

Список використаних джерел

1. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 26.08.2025).
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 26.08.2025)

3. Баско А. Запровадження проєкту «Офіцер служби освітньої безпеки» як форма взаємодії органів місцевого самоврядування з поліцією в період режиму воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1. С. 240–248. DOI: 10.31733/2078-3566-2024-1-240-248
4. Бугайчук К.Л., Шеремет К.Ю. Правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 96(1). С. 78–89. DOI: 10.32631/pb.2025.1.07.
5. Корнієнко М.В., Сухарева А.О. Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі – реалізація експериментального проєкту. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 4. С. 170–175. DOI: 10.32850/sulj.2024.2.29.
6. Інноваційні методики та сучасні практики в діяльності поліції щодо формування безпечного освітнього середовища для дітей : методичні рекомендації / за заг. ред. В.В. Богдана. Київ : Алерта, 2024. 224 с.
7. Лист Управління організації служби освітньої безпеки щодо запиту Асоціації міст України від 24.07.2024 № 5-591/24 на отримання публічної інформації щодо діяльності служби освітньої безпеки. URL: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/policiya_vidpovid.pdf (дата звернення: 26.08.2025).
8. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України : Наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>. (дата звернення: 27.08.2025).
9. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти : Наказ МВС України від 01.10.2024 № 663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24> (дата звернення: 27.08.2025).
10. Берендєєва А.І. Профілактична діяльність Національної поліції в закладах освіти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 679–682. DOI: 10.32782/2524-0374/2024-2/168.
11. Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти : Наказ МВС України, МОН України від 18.08.2023 № 685/1013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23#Text> (дата звернення: 27.08.2025).

References

1. Konventsiiia pro prava dytyny [Convention on the Rights of the Child]. (n.d.). August 26, 2025. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text [in Ukrainian].
2. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education: Law of Ukraine of September 05, 2017 No. 2145-VIII]. (2017). August 26, 2025. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [in Ukrainian].
3. Basko, A. (2024). Zaprovdzhennia proiektu «Ofitser sluzhby osvitnoi bezpeky» yak forma vzaiemodii orhaniv mistsevoho samovriaduvannia z politsiieiu v period rezhymu voiennoho stanu [Implementation of the project «Educational Safety Service Officer» as a form of interaction between local self-government bodies and the police during martial law]. *Naukovyi visnyk Dniprovskogo derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 1, 240–248. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-1-240-248> [in Ukrainian].
4. Buhaichuk, K.L., & Sheremet, K.Yu. (2025). Pravovyi status sluzhby osvitnoi bezpeky Natsionalnoi politsii Ukrainy [Legal status of the Educational Safety Service of the National Police of Ukraine]. *Pravo i bezpeka – Law and Safety*, 96(1), 78–89. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07> [in Ukrainian].
5. Korniienko, M.V., & Sukhareva, A.O. (2024). Spetsialist iz bezpeky v osvitnomu seredovyshchi – realizatsiia eksperymentalnoho proiektu [Specialist in educational environment safety – implementation of an experimental project]. *Pivdennoukrainskyi pravnychiy chasopys – South Ukrainian Law Journal*, 4, 170–175. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.2.29> [in Ukrainian].
6. Bohdan, V.V. (Ed.). (2024). Innovatsiini metodyky ta suchasni praktyky v diialnosti politsii shchodo formuvannia bezpechnoho osvitnoho seredovyshcha dla ditei: Metodichni rekomendatsii [Innovative methods and modern practices in police activities for creating a safe educational environment for children: Methodical recommendations]. Kyiv: Alerta. [in Ukrainian].
7. Lyst Upravlinnia orhanizatsii sluzhby osvitnoi bezpeky shchodo zapytu Asotsiatsii mist Ukrainy vid 24.07.2024 № 5-591/24 na otrymannia publichnoi informatsii shchodo diialnosti sluzhby osvitnoi bezpeky [Letter of the Department of Educational Safety Service regarding the request of the Association of Ukrainian Cities dated July 24, 2024 No. 5-591/24 on obtaining public information on the activities of the Educational Safety Service]. (2024). August 26, 2025. Retrieved from: https://www.auc.org.ua/sites/default/files/policiya_vidpovid.pdf [in Ukrainian].
8. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii roboty pidrozdiliv yuvenalnoi preventzii Natsionalnoi politsii Ukrainy: Nakaz MVS Ukrainy vid 19.12.2017 № 1044 [On approval of the Instruction on the organization of work of the juvenile prevention units of the National Police of Ukraine: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of December 19, 2017 No. 1044]. (2017). August 27, 2025. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text> [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii roboty pidrozdiliv Natsionalnoi politsii Ukrainy iz zabezpechennia bezpechnoho osvitnoho seredovyshcha v zakladakh zahalnoi serednoi osvity: Nakaz MVS Ukrainy vid 01.10.2024 № 663 [On approval of the Instruction on the organization of work of the National Police of Ukraine to ensure a safe educational environment in general secondary education institutions: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of October 1, 2024 No. 663]. (2024). August 27, 2025. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24> [in Ukrainian].
10. Berendieieva, A.I. (2024). Profilaktychna diialnist Natsionalnoi politsii v zakladakh osvity [Preventive activities of the National Police in educational institutions]. *Iurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, 2, 679–682. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/168> [in Ukrainian].
11. Pro zatverdzhennia Poriadku rannioho poperedzhennia ta evakuatsii uchashnykiv osvitnoho protsesu v razi napadu abo ryzyku napadu na zaklad osvity: Nakaz MVS Ukrainy, MON Ukrainy vid 18.08.2023 № 685/1013 [On approval of the Procedure for early warning and evacuation of participants in the educational process in case of attack or risk of attack on an educational institution: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, Ministry of Education and Science of Ukraine of August 18, 2023 No. 685/1013]. (2023). August 27, 2025. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23#Text>

Berendieieva Anastasiia,

Candidate of Law, Associate Professor

(Odesa State University of Internal Affairs, Odesa)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2708-3857>

DIRECTIONS OF ACTIVITY OF THE EDUCATIONAL SAFETY SERVICE OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE IN THE FIELD OF CHILDREN'S RIGHTS PROTECTION

The article analyzes the main directions of activity of the Educational Safety Service of the National Police of Ukraine in general secondary education institutions. The right of the child to education, enshrined in international and national legal acts, requires the creation of a safe learning environment as an essential condition for its realization. In the context of war, internal displacement and rising risks of violence, the establishment of the Educational Safety Service has become a new stage in state policy on child rights protection.

The article identifies four core directions of this activity. The preventive direction includes measures to counter bullying, substance abuse, risky behavior and cyber threats, as well as participation in awareness-raising and legal education. The security direction covers access control in schools, use of technical equipment, and inspections of premises to detect unauthorized persons or dangerous objects. The emergency response direction ensures prompt actions during criminal attacks, bomb threats, fires or wartime incidents, including evacuation and cooperation with emergency services. The response to offenses direction relates to suppression of administrative and criminal violations, protection of children from abuse, and interaction with juvenile prevention units. Finally, the consultative and methodological direction provides assistance to school administrations in drafting safety passports, improving security plans and training staff, students and parents.

It is emphasized that the implementation of these directions is based on current legislation and the Instruction on the organization of police work in schools. At the same time, the Educational Safety Service is still at the stage of institutional development, which requires further legal and organizational improvement. A promising step could be the introduction of an analytical-strategic direction, aimed at systematic data collection, risk assessment and proactive planning of school safety measures.

Key words: Educational Safety Service, National Police of Ukraine, children, child rights protection, prevention, offenses.

Надіслано до редколегії 01.09.2025
Рекомендовано до публікації 09.10.2025
Опубліковано 21.11.2025